

آموزش و پرورش شهرستان
دیبرستان *کیردرانی برتران اندران*

نام درس: علوم و فنون ادبی ۳

نام دبیر:

نام و نام خانوادگی:

تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/

رشته تحصیلی: ادبیات و علوم انسانی

کد کلاس:

مدت امتحان: ۹۰

ساعت شروع: ۱۰ (صبح)

پایه کلاس: دوازدهم

تعداد سوال: ۲۵

تعداد صفحات: ۴

طرح سوال:

نمره به عدد:

نمره به حروف:

محل امضا:

شرح سوال

ردیف

بارم	تاریخ ادبیات (۲ نمره)			الف
۰/۵	()	() ب) منشآت	صاحب آثار مقابل چه کسانی هستند؟ الف) شمس و طغرا ()	
۰/۵			جملات زیر را کامل کنید. الف) موضوع کتاب تاریخ بیداری ایرانیان تاریخ است. ب) حد واسط سبک هندی و سبک دوره بیداری است.	۲
۰/۵			هر متن معرفی چه شخصیتی است? الف) او توانست با شعرهای عامیانه اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند. شعر ((ای قلم)) از اشعار انتقادی اوست ()	۳
۰/۵	()		ب) از نوادگان فتحعلی شاه قاجار و قطعه ((قلب مادر)) نمونه ای از ترجمه های منظوم اوست ()	
۰/۵			یکی از عوامل مؤثر در ایجاد نهضت بازگشت ادبی را بنویسید ←	۴
ب	سبک شناسی (۳ نمره)			۵
			پاسخ درست را انتخاب کنید. الف) کدام شاخه از نثر بیداری به موضوع ((تنقیر از خرافات)) می پردازد? ۱) نمایشی ○ ۲) طنز اجتماعی ○ ۳) داستانی ○	
۰/۵			ب) علت گسترش یافتن دایرة واژگانی شعر در عصر بیداری است. ۱) توجه به سنت های ادبی گذشته ○ ۲) توجه به ارتباط با اروپا ○ ۳) توجه به علوم و فنون جدید ○	
۶			درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید. الف) بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان آزادی است.	۶
	۰/۵	نادرست ○	درست ○	ب) دشمنی با استبداد در نثر روزنامه ای بسیار مورد توجه بود.
۷			در ابیات زیر کدام ویژگی سطح زبانی شعر در دوره بیداری برجسته تر است؟ دلیل پاسخ خود را بنویسید.	۷
	۰/۵		((از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمربند بخروش چو شرزه شیر ارغند))	
			بگرای چو اژدهای گرزه	

۰/۵	در سروده زیر یک ویژگی فکری و یک ویژگی ادبی در دوره بیداری را بنویسید. ای وای وطن وای ((گردیده وطن غرقه اندوه و محن وای ای وای وطن وای)) خیزید و روید از پی تابوت و کفن وای فکری) ادبی)	۸
۰/۵	موسیقی شعر (عنمره) نام ارکان حاصل از نشانه های هجایی مقابل را بنویسید الف) —UU— ب) U—U—	ج ۹
۰/۵	وزن کدام بیت همسان نیست? پرده غنچه می درد خنده دلگشای تو ○ ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ○ الف) تاب بنفسنه می دهد طره مشک سای تو ب) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است	۱۰
۰/۵	وزن کدام یک از ابیات ذکر شده با بیت ((دلم را داغ عشقی بر جین نه زبانم را بیانی آتشین ده)) بکسان است? آزاد کن از بلای عشقم ○ ب) نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت از دارِ ملک آشنایی ○	۱۱
۰/۵	واژه ((مهر آسا)) را یک بار با حذف و یک بار بدون حذف همزه علامت گذاری کنید. بدون حذف همزه () با حذف همزه ()	۱۲
۰/۵	وزن مناسب بیت زیر کدام است? سخن شناس نه ای جان من خطأ این جاست) الف) فاعلاتهن مفاعلن فَعْلَن ○ ((چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست ب) مفاعلن فعلاتهن مفاعلن فَعْلَن ○	۱۳
۲	نشانه های هجایی بیت زیر را به دو شکل دسته بندی کنید پس از تعیین پایه های آوایی وزن آن را بنویسید. شیر خدا و رستم دستانم آرزوست)) برش اول	۱۴
	برش دوم	
۱	بیت زیر را تقطیع کنید و دو مورد از اختیارات زبانی امکان حذف همزه و تغییر کمیت صوت را در آن نشان دهید. ((چو تو خودکنی اختر خویش را بد مدار از فلک چشم، نیک اختری را))	۱۵
۰/۵	تقطیع نمونه های زیر به صورتی که بین دو هلال آمده مطابق کدام اختیار شاعری است? الف) روز و شب (— —) ب) آرزوی من (—UUU—)	۱۶

تحلیل نثر و نظم (۴۰نمره)

۰/۵	با توجه به متن زیر که متعلق به ((دهخدا)) است به پرسش ها پاسخ دهید. ((بابا من مرده، شما زنده، شما از وکیل خیر نخواهید دید، مگر همان مشروطه خالی چطور است؟ گفتند: ((برو پی کارت، سواد نداری حرف نزن، مشروطه هم بی وکیل می شه؟)) دیدم راست می گویند. گفتم: ((پس حالا که تعیین می کنید، محض رضای خدا چشمانتان را واکنید که به چاله نیفتید. وکیل خوب انتخاب کنید. چشمانشان را واکردند اما در چه؟ در کلftی گردن، در زیادی اسب و کالسکه)) الف) دو ویژگی زبانی این متن را بنویسید.
۰/۵	() ()
۰/۵	()
۰/۵	ب) یکی از ویژگی های فکری این نوشته چیست؟ () ج) با توجه به متن یک نمونه ضرب المثل () و یک ترکیب کنایی () بنویسید.
۰/۵	د) طرز بیان دهخدا در این متن چگونه است؟ چگونه به آن پی می برید؟

۰/۵	با توجه به سروده زیر از ((ملک الشعرای بهار)) به پرسش های آمده پاسخ دهید. ((بپوش باش که ایران تو را پیام دهد تو را پیام به صد عز و احترام دهد ز خاک پاک نیاکان تو را سلام دهد نه سیم صبح که بر سر زمین ما گذرد به ما خطاب کند به دو دیده خونبار کجاست مرد، که شمشیر داد خواهی را وطن به چنگ لئام است کو خردمندی؟ که درس فضل و شرافت بدین لئام دهد؟ (لئام جمع لئیم به معنی فرومایگان است) الف) دو مورد از ویژگی های زبانی این سروده را بنویسید.
۰/۵	- ۱ . ۲ -
۰/۵	ب) دو مورد از درون مایه شعر را در عصر بیداری در این سروده بنویسید.
۰/۵	() ()
۰/۵	ج) با توجه به شعر یک نمونه مراعات نظریز () بیاید:
۰/۵	د) در بیت دوم ارکان جناس را بنویسید.
۰/۰	۴۰نمره

پیروز و شاد باشید

		زیبایی شناسی (۶نمره)	۵														
۰/۷۵		<p>هر جمله مربوط به کدام آرایه ادبی است؟</p> <p>(الف) بر انگیختن اعجاب از راه خلاف عرف و عادت است</p> <p>(ب) آگاهی شاعر را از موضوعات مختلف نشان می دهد</p> <p>(ج) گنجاندن یک مفهوم بلند در سخنی کوتاه است و ایجاز هنری پدید می آورد</p>	۱۷														
۱		<p>هر یک از آرایه های گروه ب به کدام بیت از گروه الف تعلق دارد؟ (یک مورد در گروه ب اضافی است)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">ب</td> <td style="width: 85%;">الف</td> </tr> <tr> <td>مراعات نظیر</td> <td>۱- این مه که چون منیزه لب چاه می نشست / اگریان به تازیانه افراسیاب رفت</td> </tr> <tr> <td>تناقض</td> <td>۲- خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی</td> </tr> <tr> <td>تلمیح</td> <td>۳- چیزهایی هست که نمی دانم من / می دانم سبزه ای را بکنم خواهم مرد</td> </tr> <tr> <td>تضاد</td> <td>۴- ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / از این باد آر مدد خواهی چراغ دل بر افروزی</td> </tr> <tr> <td>تضمین</td> <td></td> </tr> </table>	ب	الف	مراعات نظیر	۱- این مه که چون منیزه لب چاه می نشست / اگریان به تازیانه افراسیاب رفت	تناقض	۲- خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی	تلمیح	۳- چیزهایی هست که نمی دانم من / می دانم سبزه ای را بکنم خواهم مرد	تضاد	۴- ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / از این باد آر مدد خواهی چراغ دل بر افروزی	تضمین		۱۸		
ب	الف																
مراعات نظیر	۱- این مه که چون منیزه لب چاه می نشست / اگریان به تازیانه افراسیاب رفت																
تناقض	۲- خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی																
تلمیح	۳- چیزهایی هست که نمی دانم من / می دانم سبزه ای را بکنم خواهم مرد																
تضاد	۴- ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / از این باد آر مدد خواهی چراغ دل بر افروزی																
تضمین																	
۱/۷۵		<p>با توجه به بیت ((یکی گردیم در گفتار و در کردار و در رفتار / زبان و دست و پا یک کرده خدمتکار هم باشیم))</p> <p>جدول مربوط به لف و نشر را کامل کنید.</p>	۱۹														
۰/۱۵		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">نوع لف و نشر</th> <th style="width: 15%;">نحوه ۳</th> <th style="width: 15%;">نشر ۲</th> <th style="width: 15%;">نشر ۱</th> <th style="width: 15%;">لف ۳</th> <th style="width: 15%;">لف ۲</th> <th style="width: 15%;">لف ۱</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>بخش های مشخص شده پدید آورنده کدام آرایه ادبی هستند؟</p> <p>(الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر <u>کل یوم هو فی شان ای پسر</u></p> <p>(ب) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق <u>بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی</u></p>	نوع لف و نشر	نحوه ۳	نشر ۲	نشر ۱	لف ۳	لف ۲	لف ۱								۲۰
نوع لف و نشر	نحوه ۳	نشر ۲	نشر ۱	لف ۳	لف ۲	لف ۱											
۰/۱۵		<p>تضاد به کار رفته در کدام بیت با بقیه متفاوت است؟ چرا؟</p> <p>○ که چرا غافل از احوال دل خویشتم</p> <p>○ روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع</p> <p>○ پی پوزش و نام و ننگ آمدم</p> <p>(الف) روز ها فکر من این است و همه شب سخنم</p> <p>(ب) این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را</p> <p>(ج) من امروز نز بهر جنگ آمدم</p>	۲۱														
۱		<p>در کدام بیت تلمیح و کدام تضمین به کار رفته است؟ دلیل پاسخ خود را بنویسید.</p> <p>(الف) نه خدا توانم خواند نه بشر توانم گفت</p> <p>(ب) ایوب با چندین بلا، کاندر بلا شد مبتلا</p>	۲۲														
۰/۱۵		<p>جمله ای بنویسید که آراسته به آرایه تناقض باشد.</p>	۲۳														